

84 § Rohkeasti Yhdessä-tavoitetilasta annettava lausunto

Päätösehdotus

Seurakuntaneuvosto merkitsee tiedoksi Rohkeasti Yhdessä yhteenvetoselostuksen ja tavoitetilaehdotuksen sekä puoltaa tavoitetilaehdotuksen (liite 1, kohta 6, sivut 10-11) määrittelyä Arvoista, Tunnuslauseesta ja Tavoitetilasta, kuitenkin sillä lisäyksellä, että Tavoitetilan asetannassa tulee lisäksi huomioida seuraavaa:

- A. Seurakuntien vapaaehtoistoiminnan ja nuorten vaikuttamistoiminnan merkitys sekä seurakuntien kyky toimia poikkeusolosuhteissa.
- B. Tavoitetilassa tulee korostaa nykyistä enemmän seurakuntien monimuotoisuutta, rohkaista profiloitumiseen sekä vastaamaan seurakuntalaisten erilaisiin hengellisiin tarpeisiin.
- C. Seurakuntien elinvoimaisuuden kannalta keskeinen kysymys on seurakuntien paikallisuuden ja monimuotoisuuden suhde. Yhdessä Helsingin seurakuntina yksittäisten seurakuntien painopistealueet tukevat toisiaan ja muodostavat kattavan kokonaiskuvan, joka palvelee erilaisten helsinkiläisten moninaisia tarpeita parhaiten.
- D. Paikallisuutta käsitellessä on myös tärkeää ymmärtää, että helsinkiläiset eivät ole yksipaikkaisia, vaan yhdellä ihmisellä on elämässään useita paikkoja eivätkä ne rajoitu seurakuntarajojen mukaisesti.

Konkreettisesti yllä kuvattujen kohtien A-D sisällön voi esimerkiksi muotoilemalla Tavoitetilan toisen kappaleen ensimmäinen ja toinen virke voitaisiin sanoittaa seuraavalla tavalla: *”Seurakunnat ovat **monimuotoisia, elinvoimaisia, avoimia, yhteistyöhakuisia, ulospäinsuuntautuneita, vastuunsa ympäristöstä tuntevia sekä paikallisuutta edistäviä ja erilaisten helsinkiläisten tarpeisiin vastaavia kristillisiä yhteisöjä. Seurakunnissa vapaaehtoistoiminnalla, nuorten vaikuttamistoiminnalla ja joustavalla toimintakyvyllä poikkeusoloissa on vielä nykyistä keskeisempi merkitys.**”*

Päätös

Seurakuntaneuvosto merkitsi tiedoksi Rohkeasti Yhdessä yhteenvetoselostuksen ja tavoitetilaehdotuksen sekä puolsi tavoitetilaehdotuksen (liite 1, kohta 6, sivut 10-11) määrittelyä Arvoista, Tunnuslauseesta ja Tavoitetilasta, kuitenkin sillä lisäyksellä, että Tavoitetilan asetannassa tulee lisäksi huomioida seuraavaa:

- A. Seurakuntien vapaaehtoistoiminnan ja nuorten vaikuttamistoiminnan merkitys sekä seurakuntien kyky toimia poikkeusolosuhteissa.
- B. Tavoitetilassa tulee korostaa nykyistä enemmän seurakuntien monimuotoisuutta, rohkaista profiloitumiseen sekä vastaamaan seurakuntalaisten erilaisiin hengellisiin tarpeisiin.

C. Seurakuntien elinvoimaisuuden kannalta keskeinen kysymys on seurakuntien paikallisuuden ja monimuotoisuuden suhde. Yhdessä Helsingin seurakuntina yksittäisten seurakuntien painopistealueet tukevat toisiaan ja muodostavat kattavan kokonaiskuvan, joka palvelee erilaisten helsinkiläisten moninaisia tarpeita parhaiten.

D. Paikallisuutta käsitellessä on myös tärkeää ymmärtää, että helsinkiläiset eivät ole yksipaikkaisia, vaan yhdellä ihmisellä on elämässään useita paikkoja eivätkä ne rajoitu seurakuntarajojen mukaisesti.

E. Katsomme, että paikallisuus toteutuu parhaiten pienissä yhteisöissä, minkä takia on tärkeää, ettei tehdä pienyhteisöjä rikkovia rakenteellisia uudistuksia kohti yhä suurempia seurakuntia. Osana paikallisuutta on tuettava sellaisia seurakuntamalleja, jotka tukevat ihmisen kokoisia yhteisöjä. Nykyisiä suuria seurakuntia on kannustettava ja tuettava seurakuntaa pienempien yhteisöjen syntymiseen.

Konkreettisesti yllä kuvattujen kohtien A-E sisällön voi esimerkiksi muotoilemalla Tavoitetilan toisen kappaleen ensimmäinen ja toinen virke voitaisiin sanoittaa seuraavalla tavalla: ”Seurakunnat ovat monimuotoisia, elinvoimaisia, avoimia, yhteistyöhakuisia, ulospäinsuuntautuneita, vastuunsa ympäristöstä tuntevia sekä paikallisuutta edistäviä ja erilaisten helsinkiläisten tarpeisiin vastaavia kristillisiä yhteisöjä. Seurakunnissa vapaaehtoistoiminnalla, nuorten vaikuttamistoiminnalla ja joustavalla toimintakyvyllä poikkeusoloissa on vielä nykyistä keskeisempi merkitys.”

Selostus

Yhteinen kirkkoneuvosto (YKN) teki 15.8.2019 päätöksen (227 §) Helsingin seurakuntayhtymän eri toimijoiden välisen Rohkeasti yhdessä –työskentelyn käynnistämisestä. Työskentelyn tavoitteena on turvata Helsingin seurakuntien ja yhtymän yhteisten palveluiden toimintaedellytykset yhteistyömuotojen vahvistamisella toimintaympäristön haasteissa.

Rohkeasti yhdessä –työskentelyä pohjustavat kaikki ne toimenpiteet ja linjaukset, joita tehtiin vuosina 2015-2018 Toimintakulttuurin muutos –hankkeen aikana. Taloudellisen tilanteen kiristymisestä liikkeelle lähtenyt prosessi laajeni säästötoimenpiteiden lisäksi käsittämään monia toimintatapoihin liittyviä uudistuksia, kuten nopeampaa reagointia käsillä oleviin asioihin, seurakuntalaisten osaamisen vahvempaa tunnistamista, jalkautumista yhä enemmän helsinkiläisten pariin sekä jäsenlähtöistä ajattelua.

Rohkeasti yhdessä –työskentelyn kevään 2020 tavoitteena oli luoda yhteistä tavoitetilaa, jota olisi mahdollista työstää syksystä 2020 lähtien tarkemmaksi tavoitetilaksi ja toimenpidesuunnitelmaksi. Näin seurakuntien ja niiden yhteinen työ mahdollistuu parhaalla mahdollisella tavalla myös tulevana vuosina, vaikka resurssit ovat jäsenmäärän voimakkaan laskun vuoksi selkeästi supistumassa. Rohkeasti

yhdessä –prosessi kestää kuluvan valtuustokauden eli vuoden 2022 loppuun saakka.

Rohkeasti yhdessä aloituspäätöksessä esitetään prosessille seuraavat täsmällisemmät kysymykset:

- Mikä on yhteinen tahtotila siitä, miten pärjätään jatkossa?
- Mitä tehdään yhdessä yhteisissä työmuodoissa ja mitä taas seurakunnissa?
- Mistä karsitaan ja mitä ei enää tehdä?
- Miten organisoidutaan ja rakennetaan yhteistyön tasoja tai puretaan niitä?

Rohkeasti yhdessä –prosessissa kerättiin kevään 2020 aikana yhteisen tavoitetilän pohja-aineistoa kaikkia Helsingin seurakuntien ja yhteisten palveluiden toimijoita koskevilla Rohkeasti yhdessä –kuukausikysymyksillä (tammi-maaliskuu), ro-vastikunnallisilla keskusteluilla, Tilanhuone-työskentelyillä ja kirkkoherrojen työskentelyillä. Osa suunnitelluista työskentelyistä jouduttiin perumaan Korona-tilanteen vuoksi.

Kesän 2020 aikana pohja-aineistosta laadittiin liitteenä oleva kooste ja ehdotus yhteiseksi tavoitetilaksi. Tavoitetilan muoto heijastelee Rohkeasti yhdessä –prosessin ja jatkuvan strategiaproessin tiivistä yhteyttä keskenään. Rohkeasti yhdessä –prosessi on osa laajempaa, jatkuvasti käynnissä olevaa seurakuntien yhteistä strategiaproessia. Jatkuvan strategiaproessin lähtökohtana on, että itsenäiset seurakunnat laativat paikallisesti omat strategiset linjauksensa, mutta Helsingin seurakuntien ja niiden yhteisen työn kokonaisuutta on tämän lisäksi tärkeää ja mahdollista tarkastella myös yhdessä. Minkälaiseen tulevaisuuteen haluanne paikallisten tarpeiden lisäksi olla yhdessä matkalla? Miten varmistamme yhdessä sen, että kirkko on läsnä helsinkiläisille myös tulevina vuosina?

Ehdotus tavoitetilaksi on siten yhdistelmä Rohkeasti yhdessä –prosessin tämän valtuustokauden tavoitteita ja jatkuvan strategiaproessin vielä pidemmälle tähtäviä tavoitteita. On olennaisen tärkeää, että nämä kaksi lähtökohtaisesti limittäistä prosessia kulkevat valmistelun kaikissa vaiheissa samaan suuntaan. Tavoitetilaehdotuksessa olevat arvot, tunnuslause ja tavoitetila eli visio yhdistävät sekä Rohkeasti yhdessä -prosessia että jatkuvaa strategiaproessia.

Tarkoituksena on, että pidemmän tähtäimen tavoitteita ja syksyllä 2019 luodun tilannekuvan haasteisiin vastaamista tarkastellaan lähemmin muiden muassa jatkuvaan strategiaproessiin kuuluvan Tulevaisuuspäivän 14.11.2020 yhteydessä. Tavoitetilaehdotuksen lopussa luetellut toimenpide-ehdotukset liittyvät ennen kaikkea tämän valtuustokauden tavoitteisiin ja siten Rohkeasti yhdessä – prosessiin.

Rohkeasti yhdessä –prosessin omistajana toimiva yhteinen kirkkoneuvosto on hyväksynyt ehdotuksen yhteiseksi tavoitetilaksi ja lähettänyt sen seurakuntaneuvostoille ja yhteisten palveluiden yksiköille lausuntoa varten. Tämän jälkeen yhteinen kirkkoneuvosto voi käsitellä saatua palautetta marraskuun kokouksissaan ja lähettää esityksensä yhteisestä tavoitetilasta yhteiselle kirkkovaltuustolle, joka puolestaan voi päättää lopullisesta yhteisestä tavoitetilasta 10.12.2020.

Yhteisen tavoitetilan lisäksi Rohkeasti yhdessä –prosessia on tarkoitus edistää syksyllä 2020 erityisesti neljän asiakokonaisuuden osalta: alueellisen kiinteistöstrategian laatiminen, yhteisten palveluiden ja seurakuntien välisen työnjaon kehittäminen, erilaisten rakennemalliskenaarioiden luominen sekä talouden tasapainottaminen. Valittu painotus perustuu erityisesti kirkkoherrojen kevätkokouksessa 18.-19.5.2020 ilmaistuihin toiveisiin.

Nyt syksyn 2020 aikana muodostuva aineisto etenee vuoden lopussa ensin Rohkeasti yhdessä –ohjausryhmän ja tämän jälkeen vuoden 2021 tammi- kuussa yhteisen kirkkoneuvoston käsittelyyn. Tämän lisäksi alueellisen kiinteistösuunnitelman laadintaa edistetään kiinteistöjohtaja Kai Heinosen johdolla Investointi- ja priorisointiryhmän toimesta

Keskeisenä tavoitteena koko Rohkeasti yhdessä –prosessissa on talouden tasapainottaminen ja tulevaisuuden toimintaedellytysten turvaaminen. Tähän tähtäävät niin yhteisten palveluiden ja seurakuntien työnjaon selkeyttäminen, rakenneratkaisujen selvittäminen kuin alueellisen kiinteistösuunnitelman laatiminenkin. Näiden lisäksi talouden tasapainottamistarpeet ja –mahdollisuudet selvitetään ja kootaan yhteen. Työskentelyn tavoitteena on aiempien laskelmien pohjalta laatia talouskehyslaskema vaihtoehtoisine skenaarioineen vuoteen 2026 asti. Laskelmassa otetaan huomioon erityisesti vero- ja toimintatulojen sekä henkilöstö- ja kiinteistömenojen kehitys. Työskentelyssä laaditaan myös toimenpidesuunnitelma talouskehysten toteuttamisen mahdollisuuksista. Lisäksi syksyn aikana on tarkoitus järjestää kevään tapaan rovastikunnallisia keskusteluja, joissa mukana olisivat ainakin rovastikunnan kirkkoherrat ja seurakuntaneuvostojen varapuheenjohtajat.

Litteet

- 11 Rohkeasti Yhdessä -yhteenvetoeselostus ja ehdotus tavoitetilaksi

